

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 7CoE/25/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4214216543
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 03. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Soňa Zmeková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2015:4214216543.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre v exekučnej veci oprávneného: PRO CIVITAS, s.r.o., Astrová 2/A, Bratislava, IČO: 45 869 464, zastúpeného Advokátskou spoločnosťou verita, s.r.o., Karpatská 18, Bratislava, proti povinnej: M. M., bytom R. XXX/XX, D. Y., o vymozenie pohľadávky vo výške 663,88 eura s príslušenstvom, o odvolaní oprávneného proti uzneseniu Okresného súdu Komárno č. k. 5Er/1170/2014-14 zo dňa 18.09.2014 takto

rozhodol:

Odvolací súd uznesenie súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e .**

o d ô v o d n e n i e :

Súd prvého stupňa napadnutým uznesením, vydaným vyššou súdnou úradníčkou, zamietol žiadosť JUDr. Ing. Jána Gaspera, PhD., súdneho exekútora so sídlom Exekútorského úradu Rimavská Sobota, Kálmána Mikszátha 268, o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie vedenej pod sp.zn. EX 1816/2014. Zamietnutie žiadosti súd odôvodnil s odkazom na ustanovenie § 41 ods. 2 písm. d), § 44 ods. 2 zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (ďalej len „Exekučný poriadok“), § 45 ods. 1, 2 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní v znení neskorších predpisov, § 39, § 52 ods. 1 až 4, § 53 ods. 5, § 54 ods. 1,2 a § 39 Občianskeho zákonníka. Uviedol, že oprávnený predložil ako exekučný titul rozhodcovský rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu zriadeného pri ROZHODCOVSKÁ, ARBITRÁŽNA A MEDIAČNÁ, a.s., zo dňa 11.11.2011 sp. zn. IDC12100196. V odôvodnení poukázal na konkrétne rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktorý konštatoval, že ak oprávnený v návrhu na vykonanie exekúcie označí ako exekučný titul rozsudok rozhodcovského súdu, je exekučný súd oprávnený a zároveň povinný skúmať, či rozhodcovské konanie prebehlo na základe uzavretej rozhodcovskej zmluvy. Ak nedošlo k uzavretiu platnej rozhodcovskej zmluvy, rozhodcovský súd nemohol spor prejednať a v takom prípade ani nemohol vydať rozhodcovský rozsudok. Pri riešení otázky, či rozhodcovský rozsudok vydal rozhodcovský súd s právomocou prejednať daný spor, nie je exekučný súd viazaný tým, ako túto otázku vyriešil rozhodcovský súd. Aj v tomto prípade teda exekučný súd skúmal, či rozhodcovské konanie prebehlo na základe uzavretej rozhodcovskej zmluvy buď vo forme písomnej zmluvy alebo vo forme rozhodcovskej doložky k zmluve. Za týmto účelom súd preskúmal Zmluvu o úvere č. 1153754108 zo dňa 17.12.2008 ako aj predložené obchodné podmienky pre úver Poštovej banky, a. s., kde v článku 11 Prechodné a záverečné ustanovenia v bode 11.2 je uvedené: "Zmluvné strany sa dohodli, že akékoľvek spory, ktoré vzniknú zo ZoÚ, budú riešené dohodou. V prípade nedosiahnutia dohody sa uplatní na riešenie sporov rozhodcovská doložka uvedená vo VOP, na základe ktorej dochádza k mimosúdnejmu riešeniu týchto sporov."

Súd vyslovil záver, že rozhodcovskú doložku nie je možné považovať za platnú rozhodcovskú zmluvu alebo platnú rozhodcovskú doložku. Takto formulovaná doložka spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa tým, že znemožňuje spotrebiteľovi zvoliť si spôsob riešenia prípadného sporu a ponecháva ho výlučne na vôli dodávateľa. Rozhodcovskú doložku si spotrebiteľ osobitne nevyjednal a nemal na výber vzhľadom na jej splynutie s ostatnými štandardnými podmienkami. Mohol len zmluvu ako celok odmietnuť alebo sa podrobiť všetkým úverovým podmienkam, a teda aj rozhodcovskému konaniu. Doložka nebola dojednaná v čase vyššej bdelosti

spotrebiteľa, ale na začiatku zmluvného vzťahu. Nešlo o individuálne dojednanie tejto doložky, na ktoré by spotrebiteľ bol zvlášť upozornený, ktoré by bolo zvlášť dojednané. Podpis na úverovej zmluve nemožno považovať zároveň aj za prejav súhlasu s rozhodcovskou doložkou, na jej platnosť bolo nevyhnutné jej individuálne dojednanie a individuálny prejav vôle účastníkov zmluvného vzťahu podpisom, ktorý v tomto prípade nebol dodržaný. Povinná sa tak bez vlastnej vôle a možnosti pričinenia vzdala vopred svojich práv, čo je v rozpore s ustanovením § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Pri preskúvaní toho, či je preložené rozhodnutie vykonateľným exekučným titulom, súd zisťoval, či predložený rozsudok bol vydaný orgánom s právomocou na jeho vydanie a či z hľadisk zakotvených v príslušných právnych predpisoch ide o rozhodnutie vykonateľné po formálnej a materiálnej stránke. Po preskúmaní urobil záver o tom, že exekučný titul nespĺňa náležitosti vykonateľného rozhodnutia, pretože ho vydal orgán, ktorý nemal právomoc vo veci konať a rozhodovať. Ak rozhodcovský rozsudok nie je spôsobilý byť exekučným titulom buď z hľadiska formálneho alebo z hľadiska materiálneho, exekúcia je neprípustná, čo je dôvod na zamietnutie žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie a následné zastavenie exekučného konania.

Proti tomuto uzneseniu podal v zákonnej lehote odvolanie oprávnený, ktorý žiadal napadnuté uznesenie v celom rozsahu zmeniť a žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie vyhovieť, alternatívne uznesenie v celom rozsahu zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie. Uviedol, že v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), súd prvého stupňa na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, doteraz zistený skutkový stav neobstojí, lebo sú tu ďalšie skutočnosti a dôkazy, ktoré neboli uplatnené, že v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo sa už prv začalo konanie, že sa mu postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom a súd nesprávne vec právne posúdil. Uviedol, že jeho právny predchodca, Poštová banka, a.s., v zmysle § 93b ods. 1 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách bol povinný ako banka ponúknuť svojim klientom neodvolateľný návrh na uzatvorenie rozhodcovskej zmluvy podľa § 4 ods. 1, 2 zákona o rozhodcovskom konaní. V časti bodu 10 všeobecných obchodných podmienok bola klientovi daná možnosť neprijatť túto zákonom stanovenú ponuku. To, že ju neodmietol je prejavom jeho osobnej a zmluvnej slobody. Ak by oprávnený tak nepostupoval, došlo by k porušeniu zákona o bankách. Navyše zo znenia rozhodcovskej doložky je zrejmé, že dlžník ako spotrebiteľ nebol nútený riešiť spory výlučne v rozhodcovskom konaní a mal možnosť vyjadriť nesúhlas s rozhodcovskou doložkou. Právoplatný rozhodcovský rozsudok je prekážkou pre opätovné prejednanie veci, pričom tento rozsudok disponuje atribútom právnej záväznosti rovnako ako právoplatný rozsudok všeobecného súdu a je vykonateľný, t.j. spôsobilý byť podkladom pre exekúciu. Nesúhlasil s právnou argumentáciou odôvodnenia prvostupňového rozhodnutia a poukázal na iné rozhodnutia súdov v obdobných veciach. Namietal, že exekučný súd nie je oprávnený skúmať materiálnu správnosť rozhodcovského rozsudku, ani rozhodcovské konanie a ani zmluvu, na základe ktorej bol vydaný, keďže doručený rozhodcovský rozsudok, ktorý už nemožno preskúmať, má pre účastníkov rozhodcovského konania rovnaké účinky ako právoplatný rozsudok súdu, podľa § 159 OSP. Súd v odôvodnení podľa jeho názoru nevysvetlil viaceré právne otázky.

Súdca súdu prvého stupňa sa podľa § 374 ods. 4 druhej vety OSP vyjadril, že nemieni odvolaniu vyhovieť, a predložil vec na rozhodnutie odvolaciemu súdu.

Krajský súd v Nitre ako odvolací súd prejednal vec viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 OSP) bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 OSP) a po prejednaní veci dospel k záveru, že odvolanie oprávneného nie je dôvodné. Pritom aplikoval ustanovenie § 219 ods. 2 OSP, podľa ktorého ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Odvolací súd sa stotožnil s výrokom rozhodnutia súdu prvého stupňa ako aj s jeho odôvodnením. Súd prvého stupňa urobil správny právny záver a svoje rozhodnutie aj primerane odôvodnil. V súvislosti s exekučným titulom si rozhodcovský súd odvodil svoju právomoc na rozhodnutie sporu z rozhodcovskej doložky obsiahnutej v obchodných podmienkach pre úver (verzia 2/2008) tak, ako je citovaná vyššie (článok 11 bod 11.2 obchodných podmienok). Exekučný súd bol v ktoromkoľvek štádiu exekučného konania oprávnený a zároveň povinný riešiť otázku, či rozhodcovské konanie prebehlo na základe platne uzavretej rozhodcovskej zmluvy. Súd prvého stupňa na základe listinných dôkazov urobil správny právny záver o neplatnosti dojednania o riešení sporov na základe len všeobecnej rozhodcovskej doložky v obchodných podmienkach veriteľa, ktorá nijako nemohla založiť právomoc rozhodcovského súdu, ktorý navyše nebol ani konkretizovaný. Rozhodcovská doložka nebola priamo zakomponovaná do žiadnej zmluvy podpísanej povinnou, pričom spôsobila značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán, a to v neprospech spotrebiteľa. Predmetná formulácia článku 11 bodu 11.2 obchodných podmienok

veriteľa nevykazuje znaky platného právneho úkonu, navyše toto ustanovenie nie je dostatočne určité v určení, v akých prípadoch sa môže viesť rozhodcovské konanie, na ktorom rozhodcovskom súde a dojednanie (ako súčasť zmluvy) nebolo účastníkmi ani podpísané. Možným vylúčením všeobecného súdu pre riešenie sporov účastníkov došlo aj k odňatiu práva brániť sa a podať žalobu, prípadne opravný prostriedok na všeobecný súd v zmysle článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, podľa ktorého sa každý môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky. Uvedené ustanovenie obchodných podmienok aj odvolací súd vyhodnotil ako neprijateľnú podmienku, ktorá je v zmysle § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neplatná. Odvolací súd výkon práv oprávneného podľa rozhodcovskej zmluvy považuje za nezlučiteľný s dobrými mravmi a právnou úpravou ochrany spotrebiteľa, v dôsledku čoho bolo dôvodné aplikovať ustanovenie § 45 ods. 1 a 2 zákona o rozhodcovskom konaní už v štádiu rozhodovania o žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie majúcej sa viesť na podklade exekučného titulu, ktorý vzhľadom na neplatnú rozhodcovskú zmluvu ani nemal byť vydaný. Rozhodcovský súd nemal právomoc rozhodovať spor účastníkov konania a jeho rozhodnutie je tak nulitným aktom. Súd prvého stupňa správne zamietol žiadosť súdneho exekútora na vydanie poverenia na vykonanie exekúcie.

Vecnú správnosť napadnutého uznesenia nebola spôsobilá spochybníť ani námietka oprávneného o nesprávnom právnom posúdení veci v otázke samotnej neprijateľnosti rozhodcovskej doložky. Ustanovenie § 93b zákona o bankách nezbavovalo právneho predchodcu oprávneného dodržať povinnosti uložené Občianskym zákonníkom v piatej hlave, a teda ani povinnosti predložiť povinnej návrh na uzavretie rozhodcovskej zmluvy takým spôsobom, aby z neho bolo dostatočne zrejmé, že sa jej poskytuje možnosť voľby prijať alebo neprijať návrh na riešenie prípadných sporov výlučne v rozhodcovskom konaní, a aby bolo tiež zrejmé, že jej boli poskytnuté aj jasné a zrozumiteľné informácie o výlučnom riešení sporov v rozhodcovskom konaní v prípade, ak podá žalobu dodávateľ. Ak právny predchodca oprávneného takto nepostupoval, resp. ak takýto postup nebol oprávneným doložený listinami pripojenými k návrhu na exekúciu, súd prvého stupňa správne konštatoval neprijateľnosť danej zmluvnej podmienky. Rozhodcovská zmluva uzavretá so spotrebiteľom, ak má byť právom akceptovateľná ako prejav zmluvnej autonómie, musí byť výsledkom slobodnej vôle oboch zmluvných strán. Slobodná vôľa vyžaduje informácie o možnosti voľby medzi viacerými riešeniami a informácie o tom, čo tá ktorá voľba konkrétne znamená. Vzhľadom na to, že ide o neprijateľnú zmluvnú podmienku, odvolací súd nepovažoval za potrebné vysporiadať sa s ďalšími argumentmi odvolania oprávneného. Súd prvého stupňa preto správne postupoval, keď zamietol žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie.

Z uvedených dôvodov odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa ako vecne správne podľa § 219 ods. 1 OSP potvrdil.

Odvolací súd v závere poznamenáva, že oprávnený podaním zo dňa 21.12.2014, doručeným súdu prvého stupňa dňa 29.12.2014, t. j. po vydaní uznesenia o zamietnutí žiadosti súdneho exekútora o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie, požiadal, aby súd exekúciu podľa § 57 ods. 1 písm. c) Exekučného poriadku zastavil a aby mu bol vrátený súdny poplatok. Keďže k zastaveniu exekúcie podľa uvedeného zákonného ustanovenia môže dôjsť len v prípade udelenia poverenia na vykonanie exekúcie súdnym exekútorom, a nie v prípade zamietnutia žiadosti, súd prvého stupňa a ani odvolací súd o tomto návrhu ako právne bezvýznamnom nerozhodovali. Oprávnený v snahe dosiahnuť zrejme zastavenie konania (nie zastavenie neprebiehajúcej exekúcie) mohol zvoliť postup v súlade s ustanoveniami § 251 ods. 4, § 208 a § 222 ods. 2 OSP, čo sa však v tomto prípade nestalo. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu jednohlasne.

Poučenie:

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.